СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, середа, 16-го квітня 1947. No. 87. JERSEY CITY and NEW YORK, Wednesday, April 16, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНГРЕСМЕНИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОКЛИКАННЯ ПЕРЕД СУД ГЕНРІЯ ВОЛЕСА

Як демократи так і республиканці в конгресі у Вашингтоні виходять з домаганням покликати перед суд бувшого секретаря торгівлі Генрія Волеса за його промови, виголошувані в Англії. Волес поїхав до Англії минулого тижня і в пятницю 11 квітня виголосив свою першу промову проти признання помочі Греції й Туреччині Америкою. Він схарактеризував цей плян як змагання Злучених Держав до світового імперіялізму і взивав Велику Британію обіняти провід у світі для втримання світового миру. Від пятниці Волес виголошує свої промови в інших містах Англії, а має вже запрошення до Франції. Серед конгресменів у Вашингтоні виявилося велике негодування на його промови. Дехто домагається, щоб уневажнити його заграничний пашпорт, інші навіть покликаються на закон з 1799 р. і домагаються поставлення його під суд за державну зраду; ще інші називають його „ідіотом" і „рабом", а є й такі голоси, що його незручний виступ поможе скристалізуватися прилюдній опінії і приспішить ухвалення допомоги Греції й Туреччині для спинення світового комунізму. — З Лондону наспіли звідомлення, що Волес став ще більше впертим після гострої критики в американськім конгресі і заявив, що він буде працювати для миру до кінця свого життя.

РІКЕНБАКЕР ДОБАЧУЄ ВІЙНУ НЕРВІВ.

Капітан Е. В. Рікенбакер, славний герой-ветеран з обох воєн, ствердив на обіді Нотр Дем Клоб у Ню Йорку, що „хоч бомби не падають, ані не чути реву гармат, то на ділі ми є у війні, тобто у війні нервів". Ця війна ведеться між червоною диктатурою і демократією. „Є це боротьба між брехнями, придуманими для поневолення людства і боротьбою правди за втримання людей у свободі" заявив Рікенбакер. „Перед нами стоїть марево втрати вартостей, які нам дорогі, хіба що ми приготовимося тепер до акції і займемо наші становища для битви у цій війні нервів, яку веде тепер реакційна червона Росія, щоб випробувати силу мирової будови і витривалости нашого вірування, що всі люди родяться вільними й рівними".

ШАХТЯРІ ВЕРНУЛИСЯ ДО РОБОТИ.

Від понеділка 14 квітня почали вертатися масово до праці шахтярі мягкого вугілля, покінчуючи невиповіджений страйк, який почався після тижня жалоби по погибших 111 товаришах праці в копальні в Сентралії, Ілл. Загально кажуть, що продукція мягкого вугілля є вже тепер нормальна. — Бюро Майн у Вашингтоні, на підставі прослідження катастрофи в Сентралії, приходить до висновку, що 44 шахтярі, які згинули серед загального числа 111, могли були вратувати своє життя, коли б були поставили барикади. Безпосередну вину за катастрофу приписують власникам шахти за занедбання кількох правил осторожности.

ЗВОРОТ У ПЕРЕГОВОРАХ В ТЕЛЕФОННІМ СТРАЙКУ.

Страйк телефонних робітників може покінчитися впродовж двох днів, якщо здійсниться плян, вироблений секретарем праці Луїсом Швеленбаком. Він запропонував, щоб страйкарі вернулися до праці і здалися на посередництво уряду у двох головних точках, а це підвищення платні і права старшинства у службі. — Перед судом в Нюарку відбувається переслухання в справі спротиву телефонної юнії проти нового стейтового закону,, що такі робітники, як телефонні, не мають права виходити на страйк, доки не буде спроб посередництва збоку уряду. — Плян, щоб викликати одноденний загальний страйк проти нового закону, упав.

ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС ДАЄ ПІДВИШКУ 15 ЦЕНТІВ.

Дженерал Моторс Корпорейшен в Дітройті признала електричним робітникам підвишку по 15 центів на годину і так наладнала частину домагань юнії. Давніше підприємство годилося дати підвишку по 10 центів, а тепер сама підвишка виносить 11½ ц., а 3½ ц. це винагородження за свята в минувшині.

АДМІРАЛ БИРД ПОВЕРНУВСЯ З АНТАРКТИДИ.

Провідник американської виправи до околиць південного бігуна, адмірал Ричард Е. Бирд, повернувся в понеділок 14 квітня до Вашингтону. Він заявив, що він ніколи не дораджував урядові Злучених Держав зголосити претенсії до Антакртиди, як до американської власності.

Ванденберг запрошує Канаду приступити до Пан-Американської Юнії

З нагоди святкування 57 річниці зорганізування Пан-Американської Юнії, виголосив у понеділок, 14. квітня, промову сен. Ванденберг до зібраних дипломатів із усіх 21 американських республик і в промові запропонував, щоб Канадда приступила в члени цеї Юнії. Він теж вийшов ще з одним важним пляном, а це, щоб міністри закордонних справ усіх американських держав сходилися щороку на наради, бо досі вони лише три рази зїздилися у важливих справах від часу заложення Юнії. У будинку Пан-Американської Юнії є одно вільне крісло, ніким незайняте, отже воно неначе призначене для представника двадцять другої американської держави, тобто Канади.

СОВЄТИ ЗГОДИЛИСЯ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ ДЛЯ НАЛАДНАННЯ ЛЕНД-ЛІЗУ.

Щойно після пятикратних домагань Злучених Держав Совєти згодилися вести переговори з Америкою в справі наладнання позичок, які Совєти дістали під час війни на підставі закона про „Ленд-Ліз". Росія дістала матеріялами з Америки понад одинадцять більйонів і окремо ще 92 торговельних кораблів, а в заміну дала Америці понад два більйони. Для ведення переговорів вертається совєтський амбасадор Новіков з Москви.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОДОРОЖНИК ДОВКРУГИ СВІТУ ОСІВ НА АЛЕВТАХ.

За повідомленнями по радіо осів на Алевтських островах у понеділок вночі, 14. квітня, Милтос Ріноллс, який пустився в подорож довкруги земного глобу в год. 5.11 в суботу, 12. квітня. Він без перешкод залетів через Ню Фунландію до Парижу, звідти до Каїра, в Єгипті, звідти до Карачі, в Індії, звідти до Калкути, в Індії, дальше до Шангаю, в Манджурії, потім до Токіо, в Японії, а потім вибрався до Аляски, одначе не доїхав. Ізза технічних причин Ріноллс і його два інші товариші осіли на Алевтах.

ТРУМАН НАЛАДЖУЄ НЕПОРОЗУМІННЯ З АРГЕНТИНОЮ.

Перед виїздом до рідного краю аргентинського амбасадора д-ра Оскара Іванісевича перед кількома днями президент Труман запросив його до себе і заявив йому, що це є його бажанням якнайскорше покінчити непорозуміння між Злученими Державами й Аргентиною. При цій розмові не було бувшого амбасадора Спруйла Брадена, який тепер є референтом південно-Американських справ. Браден був ініціятором політики неприхильної до змагань теперішнього президента Аргентини.

КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ

МАРШАЛ ПРОПОНУЄ ДОВГОРЕЧЕНЦЕВИЙ ДОГОВІР ЧОТИРЬОХ ПОТУГ; МОЛОТОВ СТАВИТЬ ВЛАСНІ ПРОПОЗИЦІЇ. МАРШАЛ ВІДВІДАЄ СТАЛІНА ЦЬОГО ТИЖНЯ.

Москва, 14. квітня. — Секретар стейту ген. Маршал на сьогоднішній сесії Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав домагався принціпового вирішення справи довгореченцевого договору Чотирьох Потуг, з метою забезпечити постійне роззброєння Німеччини, пропонуючи рівночасно визначити окремих уповноважнених, які приготовили б концевий текст договору. Міністер закордонних справ Франції, Бідо, в довгій промові привітав ініціятиву Злучених Держав та в основному погодився на американську ідею договору. Британський секретар закордонних справ Бевин погодився не тільки на американський проект договору, але рівночасно теж на пропозицію Маршала, щоби визначити окремих уповноважнених, які підготовили б текст договору. Совєтський міністер Молотов, що був сьогодні предсідником конференції, говорив останній, вминаючи безпосередню відповідь на американські пропозиції, натомість видвигаючи свої власні та критикуючи пропозиції на цю тему, видвигнені свого часу попереднім американським секретарем стейту Бирнсом. Протипроект Молотова охоплює майже всі справи, на які досі міністри закордонних справ не могли погодитися, як інтернаціоналізацію Рурщини, справу военних відшкодовань і т. п. Після заваг і протипропозицій Молотова в дипломатичних колах вважається майже за виключене, щоби американський план згаданого договору міг перейти, тим менше на цій конференції. Малу можливість наладнання цеї справи добачується ще в розмові ген. Маршала зі Сталіном, яка — як здогадуються — повинна відбутися ще протягом цего тижня.

РОЗМОВА СТАСЕНА ЗІ СТАЛІНОМ.

СТАЛИН НЕ БАЧИТЬ РІЗНИЦІ МІЖ ДЕМОКРАТАМИ І РЕСПУБЛИКАНЦЯМИ В АМЕРИЦІ ТА ОБСТОЮЄ ПОТРЕБУ ПРЕСОВОЇ ЦЕНЗУРИ. СТАСЕН ГОВОРИВ ТЕЖ З МАНУЇЛЬСЬКИМ

Москва, 14. квітня. — Сьогодні на пресовій конференції Герold Стасен, республиканський кандидат на президента Злучених Держав в 1948 році, подав до загального відома частину своєї розмови зі Сталіном, яку він відбув в Кремлі 9-го квітня. Стасен рівночасно роздає частину спільно узгідненого тексту розмови, що відноситься насамперед до виміни пресових інформацій між Злученими Державами та Совєтським Союзом. Говорячи про працю американських кореспондентів в Совєтському Союзі Сталін обстоював потребу цензури, бо як тільки її на деякий час було знесено, то американські кореспонденти зачали писати такі речі, як напр. що Сталін під час обіду потягнув пляшкою по лобі маршала Тімошенка, або що він виїхав, а Молотов перебрав його владу і він опісля вернувся, що Молотова застрілити і т. п. Говорячи про нюйорський щоденник Геральд Трібюн, що його Стасен назвав провідним республиканським органом, який набрав тим більшого значення після здобуття республиканцями більшості в Конгресі, Сталін заявив, що він не бачить більшої різниці між цими двома американськими партіями. Стасен у своїй поїздці по Совєтському Союзі відбув ще цілий ряд інших розмов з провідними совєтськими політиками, а під час побуту в Україні мав теж розмову з міністром закордонних справ Совєтської України Д. Мануїльським.

СОВЄТСЬКА ПЕРЕДУМОВА МИРОВОГО ДОГОВОРУ З НІМЕЧЧИНОЮ.

Москва, 13. квітня. — На спеціяльній пресовій конференції в Москві заступник совєтського міністра закордонних справ Вишинський заявив, що Совєтський Союз ніколи не погодиться на мировий договір з Німеччиною, якщо цим договором не забезпечиться цій країні виплату вимаганих военних відшкодовань. Американську думку в цій справі чи не найкраще віддає рисунок в одній нюйорській газеті, на якому представлено, як з труби американської економічної відбудови для Німеччини сиплються доляри, а Сталін ще прямо з труби загортає їх для себе.

„ГОЛОС АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕАКЦІЇ".

Москва. — В журналі „Культура і життя" совєтський публіцист Ілля Еренбург надрукував під заголовком „Фальшивий Голос" довшу статтю, в якій гостро атакує американські радіопередачі для Совєтського Союзу, що їх передає департамент стейту через радіовисильну в Мюнхені під назвою „Голос Америки". Еренбург називає ці радіопередачі „голосом американської реакції".

АМЕРИКАНЦІ ХОТЯТЬ ПОЗБУТИСЯ СКИТАЛЬНИКІВ ЗІ СВОЄЇ ЗОНИ.

Берлін, 14. квітня. — Американське Військове Управління в Німеччині повторило ще раз своє бажання позбутися пів мільйона скитальників зі своєї зони, пригадуючи непевність американського піклування вже на найближчий час та обіцюючи кожному скитальникові, який зголоситься добровільно вернутися до країни свого походження, придіп харчів на 60 днів у формі харчових пачок КАРЕ. Видані відповідні проклямації в Берліні, Франкфурті над Майном та у Відні.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ ЗАЛИШАЄТЬСЯ В ІТАЛІЇ

Рим, 14. квітня. — Совєтська пресова агенція ТАСС подала за штокгольмським „Дагенс Нигетер", що американська армія в Італії одержала наказ припинити підготовку до евакуації та приготовитися на перебування в цій країні ще на неозначений час. За причину цего рішення згадана штокгольмська газева подала „доктрину Трумана", іменно допомогу Греціїі Туреччині та бажання припинити експанзію комунізму. Найвищі американські військові власті, запитані в цій справі, заявили, що вони не можуть цего повідомлення заперечити і тим самим його вважається за правильне. При цій нагоді пригадується, що власне Італія є ідеальною військовою базою на Середземному морі, однаково, як для морських, так і повітряних збройних сил. Крім того американська армія має сильні, хоча нечисленні, військові бази у Венеції Джулії і тим самим має безпосередню стичність зі совєтською залізною заслоною. Американське рішення звязується в закордонних пресових колах теж зі слабим успіхом Московської конференції.

ПЕРЕД ЛІКВІДАЦІЄЮ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ БАНД В ГРЕЦІЇ.

Атени, 14 квітня. — Кілька днів тому грецька армія при співдіянні військово-морських та повітряних збройних сил розпочала широкозакроєну акцію, скеровану на остаточну ліквідацію большевицьких банд в країні. Грецький генеральний штаб повідомив, що урядові війська в різних місцях оточили комуністів, відтинаючи їм всі можливості відвороту і втечі. В боях були жертви.

ДЕ ҐОЛЬ НА ЧОЛІ НОВОГО ПОЛІТИЧНОГО РУХУ.

Париж, 14. квітня. — Ген. де Ґоль погодився перейняти провід новоствореного французького руху „Поновне Обєднання Французького Народу". Цей рух почав оформлюватися після відомого виступу ген. де Ґоля в Штрасбурґу і він поклав собі за завдання допомогу в здійснюванні ідей ген. де Ґоля.

МОСКОВСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ ЗАКОРДОННОЇ ПРЕСИ.

Москва, 14. квітня. — Совєтська пресова агенція ТАСС виступила гостро проти американської, британської і французької преси, обвинувачуючи їх в „шантажі", „браку обєктивности" та скидаючи на неї вину за малий успіх Московської конференції. Цій пресі закидується, що вона тенденційно представляє неуступчивість та злу волю совєтської делегації, погрожуючи зірванням конференції.

ТАЄМНА РОБОТА БОЛЬШЕВИКІВ НА ОСТРОВАХ ШПІЦБЕРҐЕН.

ШТОКГОЛЬМ, Швеція, 14. квітня. — Місцева газета „Тініґен" повідомляє з островів Шпіцберґен про таємні рухи большевиків на цих островах, де вони мають чотири вуглеві шахти. Цілий терен Білого Моря, включно з островом Франца Йосифа, відгороджено „залізною заслоною", а інтензивні совєтські рухи відбуваються там у великій таємниці. Норвежських вуглекопів зі сусідних шахт, як теж норвежських роболовців строго держиться далеко від того, що совєти називають своєю територією, чи своїми водами.

СОЛІДАРНЕ СТАНОВИЩЕ ПОЛЯКІВ В СПРАВІ ЗАХІДНИХ КОРДОНІВ.

Варшава, 14. квітня. — Польський комуністичний уряд, як теж його краєва і закордонна опозиція зайняли солідарно негативне становище до пропозицій американського секретара стейту Маршала на Московській онференції, в яких він домагається ревізії встановленого в Потсдамі тимчасового польсько-німецького кордону по лінії рік Одри і Ніси.

ГРОМИКО КРИТИКУЄ.

Лейк Сксес, Н. Й., 14. квітня. — Совєтський представник в Раді Безпеки А. Громико сьогодні знова гостро критикував американський план допомоги Греції й Туреччині, підкреслюючи „незаконний характер" пропозицій президента Трумана та висловлюючи головно свої жалі, чому Америка робить це поза Обєднаними Державами, де Совєтському Союзові прислуговує право вета.

АПАТІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Франкфурт над Майном, 14. квітня. — Американські кореспонденти стверджують, що початкові надії німців на „якось то буде" починають переходити в повну апатію загалу до всяких політичних проблем та до вирішування майбутньої долі Німеччини.

ПРИДЕРЖАЛИ ЩЕ ОДИН КОРАБЕЛЬ З ЖИДІВСЬКИМИ СКИТАЛЬНИКАМИ.

Єрусалим, 14. квітня. — Після короткої перестрілки на водах біля Гаїфи два британські нищильники придержали ще один корабель, на якому їде до Палестини 2,700 нелегальних жидівських імігрантів.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокє число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З ВЕЛИКОЇ ХМАРИ МАЛИЙ ДОЩ.

Від кількох тижнів не було одного числа американської газети, щоб у ній не було голосів у справі кандидатури Дейвида Ліліентала на голову Комісії Атомової Енергії. Нині ця справа вже затихла, так, якби взагалі не було цього завзятого спротиву, яким проводив сенатор Кенет МекКелер, демократ з Тенесі. Сенат, як знаємо, затвердив 50 голосами проти 31 Ліліентала головою, як це запропонував президент Труман, як теж затвердив інших членів Комісії Атомової Енергії. Та заки це сталося, довго переслухувано самого Ліліентала та різних свідків, а це давало притоку до таких драстичних сцен, що в пресі почали ставити питання, чи взагалі яка способна і порядна людина захоче у будуччині старатись про цього роду уряди, коли її так допитуватимуть публично, що на її особі не тільки сухої нитки не лишать, але ще навигадують такого, що можна б від цього під землю запастись. На це інші відповідають, що й таке належить — демократії, та що треба з тим погодитись, бо навіть і воно назагал більше приносить добра ніж лиха.

Про що ж ішло у даному випадку?

Отже боротьба велася так завзято тому, що тут не ішло за особу самого Ліліентала, як більше за це, яку він політичну групу представляє. Ліліентал належав за Рузвелта до найзавзятіших і найревніших приклонників системи „Ню Дил". Таким остався він і надалі. Коли ж мова тут про „Ню Дил", то треба мати на увазі не тільки різні суспільні реформи, включно з удержавленням деякого промислу, але теж і угодове наставлення до Совєтського Союзу та потурання комуністам. Це останнє закидували Ліліенталеві головно у звязку з Тенесі Велі Оторіті, якою він управляв. Та управа була успішна і це брано за доказ, що Ліліентал є найкращим кандидатом на голову Комісії Атомової Енергії. Справа комплікувалась ще й тим, що Ліліентал предкладав був давніше урядові пропозиції в справі атомової енергії, які, як кажуть, ішли на дуже далекі уступки Совєтам, що вважалося шкодою для Злучених Держав. Таке видигала опозиція і це заважувало, а не те, що Ліліентал є жидівського походження та сином імігрантів, як дехто піддає. Але не бракувало і таких, що доражували на важне становище голови Комісії Атомової Енергії ставити людину, що є зі „старого американського походження", чи хоч таку, якої батьки роджені в Америці. Та ці завваги не мали наділі ніякого впливу. Усі знали, що Ліліентал є спосібною людиною і має усі потрібні кваліфікації на це становище. Це й заважило. Опозиція мала суто партійно-політичний характер. Вона виходила з цього заложення, що взагалі всім тим, що звязані з „Ню Дил" не можна довіряти, особливо в таких часах, коли є сильне напруження між Совєтами і Злученими Державами.

За Грецією й Туреччиною — Палестина

В останніх часах звернули на себе увагу кореспонденції Стюарта Алсопа, який перебуває на Близькому Сході як дописувач щоденника Ню Йорк Геральд Трибюн і приглядається подіям в Ірані, Туреччині, Арабії, а тепер у Палестині. Тому, що ці краї лежать саме у тій частині світу, на яку звернена увага американського конгресу, а через те й цілого світу, варто прочитати звідомлення Стюарта Алсопа про американські можливости в Палестині.

Джозеф Алсоп, брат Стюарта, який перебуває тепер у Вашингтоні, передає свої замітки до кореспонденції Стюарта теж у Геральд Трибюн. Джозеф каже, що кореспонденція з Єрусалиму є важна „з огляду на найновіші події у Вашингтоні". Він, очевидно, має на думці дискусію в конгресі над допомогою для Греції й Туреччини. Від себе додає Джозеф заввагу, що американський уряд нерадо прийняв на себе „можливу конечність американської конструктивної акції для розвязки Палестинського питання".

Тут варто згадати дещо про ролю кореспондентів великих американських щоденників. Вони не лише є кореспондентами в строгім значенні слова, але теж сповнятють нераз важну політичну місію, бо точно розвідуються про положення й настрій населення чужого краю, а потім інформують Америку про що йде справа. Департамент стейту доцінює значення такої прилюдної служби американських кореспондентів і приймає на себе відповідальність за їх особисту безпеку в чужому краю, коли дає їм американське візо. Авторизація збоку департаменту стейту стає знову в пригоді кореспондентам і підвищує їхню повагу в чужій державі.

З такого становища треба теж розглядати зміст кореспонденції Стюарта Алсопа з Єрусалиму. У ній такі інтересні вісті: У Москві веде американський секретар стейту Джордж Маршал розмови з британським міністром закордонних справ Ернестом Бевином про розвязку Палестинського питання.

Палестинське питання.

Як у справі Греції, так і в справі Палестини Британія опинилася в такому положенні, що вона дальше не може доплачувати до втримання тих країв. Отже це причина, чому Британія хоче передати справу Палестини під рішення Обєднаних Націй. Одначе, коли б Америка рішилася приступити до спільної акції з Британією в Палестинськім питанню, тоді Бртанія відтягне справу Палестини з Обєднаних Націй і буде наладнувати її у тіснім порозумінні з Америкою.

Наладнання справ у Палестині вимагає в першу чергу господарського пляну, як твердить Алсоп. Це є те саме питання, що існує в Ірані й інших близько-східних країнах. Там були колись великі штучні наводнення, які робили цю частину світа справжнім раєм. Коли Гулагу, славний син ще славнішого монгольського Кубла Хана зруйнував (около 1270 р.) ці наводнення, багата околиця перемінилася в пустелю і від тоді там панує вічна нужда. Яких тридцять мільйонів населення голодує і не має надії на піднесення життевої стопи. Єдиним способом було б наново перевести штучне наводнення, а тоді можна буде вратувати цю частину світа для цивілізації. Таку місію мала б сповнити там Америка і в заміну за те вона могла б звідти дістати природні багатства, у першу чергу багаті нафтові джерела.

Совєти це все розуміють і тому вони всіми силами стараються держати цю околицю в нужді. До цього трапляється Совєтам добра нагода, а це змагання жидів до створення з Палестини незалежної жидівської держави. Алсоп каже, що єдиний спосіб для наладнання справ у Палестині, є поділ цього краю на частину жидівську й арабську, бо там живуть ці обі національности. Найбільшими противниками такого поділу є комуністи. Вони хочуть підтримувати безупинну боротьбу між обома національностями, щоб довести до повної господарської руїни і на цих руїнах поставити комуністичний лад, з цим і неволю.

Алсоп твердить, що висилання американського золота в ті сторони в заміну за нафту не розвяже національного питання. Його розвяже піднесення господарського добробуту на підставі меліорацій землі. Він теж твердить, що тут важний є поспіх, бо саме тепер серед жидів твориться сильна група, яка годиться на поділ Палестини між обі національності, отже між арабів та жидів. Коли б жиди згодилися на поділ, тоді можна б розумно поговорити з арабами. Як довго ні одна ні друга сторона не рішиться почати переговори, так довго не можлива розвязка.

Свого часу були вісті з Лондону, що обі сторони годилися на переговори в справі поділу Палестини на жидівську й арабську, але цю нагоду зіпсував президент Труман своєю передвиборчою заявою, що він годиться на жидівське домагання допустити до Палестини 100,000 жидів. Тоді жиди підняли наново голови, а араб стали на непримиренне становищі. Щойно безвихідна конечність може спонукати оба народи до злагодження своїх екстремних домагань, отже і до розвязки палестинської проблеми.

Микола Чубатий.

Українська наука та друга світова війна

Друга світова війна скоро перенеслася на українські землі та до країн, де досі доволі процвітала українська наука на еміграції. Війна принесла для української науки прямо катастрофальний удар, бо мимо програної української визвольної боротьби по першій світовій війні українське національне життя перейшло важку пробу та, защіплене кровю борців, всюди стало дужчим та більше динамічним ніж було перед тим. Видно це найкраще на розвитку української науки.

Після першої світової війни українська наука переживала кількалітній період свого розцвіту особливо на Східній Україні. Створення навіть на короткий час Української Самостійної Держави пробудило національні амбіції українців, а упадок царату привернув до українського народу багато серіозних вчених українського роду, що досі працювали для російської науки. Кипуча діяльність Української Академії Наук, її величезна видавнича праця говорили нераз, що український нарід хотів здогонити біля двісталітній летарг національної культури.

Наукова діяльність стала теж розвиватися поважно на еміграції, зокрема в Празі біля Українського Вільного Університету та таких серіозних наукових установ, як Подєбрадська Господарська Академія, Музей Визвольної Боротьби і т. д. В Західній Україні, де до першої світової війни мало не вся українська наука була зосереджена під проводом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, наступив немов застій. Причини того треба шукати в дуже несприятливих політичних обставинах Західної України, у відпливі поважних науковців з рядів Наукового Товариства ім. Шевченка на еміграцію а навіть на Східну Україну. Так було перед 1930 роком.

В 30-тих роках спадають на українську науку сильні удари. На Східній Україні в часі брутального наступу на українське національне життя червона влада знищила майже зовсім українську науку, українських передових вчених увязнили або післали на заслання. До деякої міри могли розвиватися свобідно тільки природничі та технічні науки, натомісць українська гуманістика майже перестала там існувати. Зовнішною признакою того була навіть зміна назви Української (від року 1928 Всеукраїнської) Академії Наук на Академію Наук УРСР.

Рівнож й друге вогнище української науки, Прага, тратить на животности через брак припливу нових сил та через менше прихильну поставу чехословацької влади після смерти през. Томи Масарика.

Внаслідок пригаснення цих двох осередків, провід української науки переходив знову на Західну Україну, де мимо всіх обмежень українських наукових дослідів, науки явно не переслідувано: Львів тим разом не перейняв давної ролі Наукового Товариства ім. Шевченка, і це зі зовнішних та внутрішних причин. Польський уряд майже зовсім відмовив допомоги цій науковій установі, тому її видавнича діяльність сильно зменшилася. Звязок зі зовнішним науковим світом теж прислаб. Українські вчені доцільно недопускані Польщею до університетської карієри, мусіли працювати звичайно в ненаукових установах, що не сприяло їх науковій продукції.

Західно-українське громадянство в боротьбі за існування посвятило мало не всю свою увагу та сили економічній розбудові, а молодь майже всеціло потонула в політиці, головно в підпіллю. Всеж таки, Наукове Товариство ім. Шевченка було репрезентантом української науки в краю та за межами української землі.

У Львові біля Наукового Товариства ім. Шевченка виростає друга наукова установа Греко-Католицька Богословська Академія та Українське Богословське Товариство, завдяки енергії та образованню Ректора Академії о. д-ра Йосифа Сліпого, від осени 1944 митрополита Галицького, а тепер совєтського вязня за віру. Богословська Академія була заложена на ширші розміри ніж звичайне богословське виховне заведення. Вона прямувала до того, щоби стати спрадішним українським католицьким університетом.

Наукова діяльність українських установ на еміграції в 30-тих роках ослабла на велику шкоду української науки. Бо саме ці еміграційні наукові установи були амбасадорами української науки поза межами України. Тому слід признати наукову рухливість кількох одиниць, що в країнах свого замешкання робили багато. В Італії широку діяльність розгорнув проф. Евген Онацький, майже на власну руку. В Парижі подібну науково-дослідчу роботу вів Ілля Борщак. В Варшаві існував Український Науковий Інститут, зорганізований під опікою польського уряду, емігрантами зі Східної України. Одначе його наукова праця була обмежена тому, що нагляд над ним вів польський уряд й працю інституту відвертав від тем менше приємних для Польщі. Перед війною Інститут навіть був оживив видавничу діяльність.

Український Науковий Інститут в Берліні не розвинув живішої видавничої діяльности, одначе своїми викладами, бібліотекою і т. п. гідно репрезентував українських науковців за межами України.

По других країнах було розсіяних багато українських вчених, одначе ніхто з них не потрапив розвинути ширшої організованої наукової праці, з якою виступав би під знаком свого народу. Відноситься це в першу чергу до Америки та Канади, де мимо існування чисельної української еміграції та поважних наукових сил не повстав ніякий науковий осередок.

Перед самою війною ожило трохи наукове життя в Галичині. Повстають окремі наукові видавництва, що дали світові першу Українську Загальну Енциклопедію, Атляс України, Географію України, Статистичні Річники тощо. При матеріальній піддержці митрополита Андрея Шептицького переведено наукові розкопки княжого Галича. Наукове Товариство імени Шевченка організує кабінет дослідів найновішої історії України. Повстають провінціональні українські музеї з власними науковими видавництвами. Серед того відродження української науки в Галичині вибухла друга світова війна.

Українська Наука в перших роках Другої Світової Війни.

В осені 1939 Західна Україна найшлася теж під совєтською владою. В Галичині немов давався відчувати період відродження української науки, бо большевики не розпочали боротьби з українською культурою відразу.

Навпаки, вони стали зорганізувати польський державний університет на український, даючи йому назву Івана Франка. Наукове Товариство ім. Шевченка перемінили на філію Академії Наук УССР в Києві. Українські вчені, дослідники дістають праце на високих школах, у філії Академії Наук. Молодим адептам науки немов відкриваються горизонти наукової карієри. Це все так робили большевики для приманки західних українців, особливо в першім році, коли мали відбуватися вибори до західноукраїнського установчого зібрання, що мало вирішити приналежність Західної України. Пізніше багато змінилося та все стало уподібнюватися до того життя, яким вже 10 літ жила східна підсовєтська Україна. Вже по році большевицької влади стала показувати свої роги совєтська дійсність. В Західній Україні, навіть на львівським університеті, большевики зачали щораз прихильніше ставитися до польських науковців, натомісць декого із українських вчених стали вивозити на заслання. Видавничий рух в Західній Україні рівнався майже нулі, мимо багато галасу про різні наукові видавничі пляни.

Мимо того, що львівське Наукове Товариство ім. Шевченка офіціяльно стало філією київської Академії Наук, ближчих наукових звязків з Києвом не було, а навіть сам переїзд до Києва був утруднений. Не видно було теж признак зміни на краще для української науки над Дніпром. Одинокий твір, що в тім часі видала київська Академія Наук, що зазначував само існування українознавчих наук в академії, було видання однотомової історії України, в якій період совєтського володіння заняв доброї пів книжки. Такий стан наукового животіння України застає вибух совєтсько - німецької війни.

ПОШИРЮЙТЕ „СВОБОДУ".

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I.
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

(10)

— Чудове дівчатко з тебе, Ірусю! Думаєш тільки ще по діточому. Як би я знав, що ти аж така соромлива, увесь час вовком на тебе дивився б, слова не промовив би... Та, сталося!... Не забудь, дівчино, що рік, або й два ще, тебе ніякий хлопець не свататиме. Молоденька занадто. Не потерпай, як що люди „жартуватимуть. Може торгуватимеш сама? Я пересиджу на кухні, щоб ти сміливіше чулася.

Ні, продавай ти, я вечерю варитиму... Може батьки скоро надійдуть! — сказала потиху.

Ростислав похопився:

— Ой, та ж ми вже „ти" одне другому кажемо!... Як то сталося?... Я не пригадую, коли сказав тобі „ти" сперше.

— Я й сама не знаю коли. Чи ти мене назвав вперше на „ти", чи я тебе — не памятаю...

— Несамовите наше знайомство... А не соромишся мені „ти" казати?

— Чи я знаю? Мені чогось тебе вже не сором...

— Коби при твоїх батьках котре з нас не вихопилося! — він журився. — То справді був би сором.

— Мама мені про все розповідає... Бадьків я не дуже соромлюся. З тобою мені біда! Просто не знаю сама, що сталося... Ти небезпечний хлопець...

— Ти небезпечніша!... Значить, додержуватимемо перед людьми таємниці. А між нами — мир і згода!

Простягнув до неї обі руки. Вона вложила свої руки в його, ніяково всміхнулася.

Мир і згода! — повторила. Пусти вже, я піду.

Хвилю приглядалися собі, заглядали у вічі. Спаленілі обоє очей не відводили. Рештки сорому здавали позиції сильнішому почуттю. До нестями забагся Ростиславові обняти тоненький став дівчини, що на ньому не лежала ще ніяка рука, крім батька - матери, притиснути до грудей цю чудову головку, з такими невинними оченятами, доторкнутися устами до її солодких вишень-губок. Трохи побоювався. Це ж недоторкана квітка. Один необережний рух, нагальний вияв почуть може її вразити, знівечити її діточу щирість. Ніяковів перед несміливим цє бажанням. Замісць поцілувати, обережно взяв дівчину за підборіддя, легенько потермосив. Другою рукою пригладив її волосся. Дівча несвідомо хилилося до його плеча доторкнулося його щоки своєю. На виявив його делікатних ясен запустила пальці в його чупер, перебирала пасма волосся, схилилася на нього всею поставтю. Пупянки її грудеьнять притиснулися до його грудей, його коліни, і від того колючого чару вибух в ньому огонь. Мент стримував. Дівча на щастя втікло, скоріше відчувши, чим доганувши, косуть навулиці, що спрямувався до їх дверей. Шепнула йому вибігаючи:

— Яка в тебе чудова чуприна!

Сполохані молодята розійшлися до заняття. Він торгував, вона — варити вечерю, — батькам, собі, ні, і йому, це найголовніше! Того вечора хотілося дівчатку виявити всі свої кулінарні таланти, полонити його своїм вмінням. Курчатком нипала то за тим, то за цим, мугукала собі під ніс якусь пісоньку і мріяла. Певно, у тих мріях вона ніщо у світі нікому не признається, самої себе соромилася... — Який він гарний, ніжний, добрий!... Дивується, що так швидко зійшли вони на „ти"... Він тому не має й не знає, що вона просто таки втопилася у ньому тому днів десяток, саме тоді, як у вагоні він нехотя штовхнув її. Вона з матірю іздила до Великодні до Злучених Держав, на відвідини далекої маминої рідні, щось брата чи дядька у третіх. Сталося це між Трансконою й Винипегом. Він, зо своєю мамою збирався виходити. Прохід вузький, у нього в кожній руці по валізці, скрипка у футералі під рукою. На зустріч йшла якась груба жінка, він мусів її пропустити, став боком. Ну, й штовхнув ліктем, — сиділа вона побіч мами від проходу. Трошки розсердилася, — надармо всі зовуть її незачепною, — хотіла звернути його увагу, щоб повертався обережніше. Слова застряли на язиці. Він її випередив. Повернувся до неї, лагідно висловив свій жаль за потурбавання, прохав вибачити... Його голос видався їй гармонійною музикою. Підвела на нього очі й не могла відорватися, забула заспокоїти його, вже мама здогадалася замісць неї. Сама не знає чого — густо почервоніла, по тілі наче мурашки забігали. Відчула, в тій хвилі з

(Продовження на стор. 4-тій)

В. Левинський.

Історія України

В ПОЛІТИЧНИХ ПІСНЯХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

2)

II.

Пісні українського народу про громадські справи, каже Драгоманів, дуже відмінні від тих, що склались раніше як по своєму змісту так і по своїй будові. Сталось це через те, що українська земля у XVIII. ст. була в зовсім іншому державному стані ніж в XVII. і XVI. ст. і ще більш в іншому ніж раніше.

Доба, коли нашими країнами вправляли городські громади (віча) з князями та їх боярами, що звалися княжою дружиною, дуже далека від нас, щоб з того часу залишилось багато пісень серед нашого народу. Все таки між нашими колядками є чимало пісень, у яких явно видно сліди княжого й боярського життя X.—XIV. ст.

В XII. ст. майже вся Україна крім Закарпатської, що здавна (X. ст.) підпала під угорську державу, та Буковина, що була тоді з Молдавщиною під турецькою державою, — була вкупі, і хоч не на повній волі, та все таки в досить вільній тоді державі Литовсько-Польській. Найбільше лихо, яке тоді турбувало українців, були татарські та турецькі набіги, що руйнували господарство України та вивозили з неї тисячні полони людей в ясир. Лихо це дотикало всі частини України та всіх українських людей. Всі, письменні й неписьменні, духовні й світські лицарі - пани й лицарі - козаки міщани й сільське поспільство, всі вони терпіли вкупі від бусурманських набігів, вкупі боролись проти них, — однаково згадували про лихо бусурманських набігів, про ясир-неволю, про радість визволення із тієї неволі, про побіди над бусурманами і т. д. Ті всі спомини й думки виливались у піснях, що ширилися по всій Україні. Ці незвичайні пісні в XVI. ст. звалися думами або вояцькими псальмами, які співали кобзарі та ширили їх по всій Україні. Ці пісні зберeглися найбільш і найповніше до наших часів.

У XVII. ст. стан України дуже змінився після 1569 р., коли всю Україну прилучено просто до Польщі, а надто після 1696 р., себто за унії з римською церквою, українське панство й велика частина письменних людей зполячилися, з чого вийшла війна між українцями й цими недоляшками. Ця війна стала дужчою, коли зі споляченим українським панством, шляхтою, засварились українські козаки, що хотіли самі бути шляхтою й поспільство, що не хотіло бути крепаками у шляхти та у її підручників жидів-арендарів. Ця війна довела до того, що українці зважились одірватись од Польщі та пристати до Москви. Та це не всі похваляли. І нарешті це не вдалося. Вибилась було зпід Польщі тільки Наддніпрянщина по Случ (в 1648-49 рр.), та й то потім опинилась поділеною між Польщею й Москвою (в 1667 р.) а відтак частина її одійшла до Туреччини.

Пісні першої половини XVII. ст., які говорять найбільше про війни українців із поляками, мусіли стати вже не так всенародними, як попередні пісні про війну українців з татарами й турками. Найбільше з них знайшлось в часи повстання Богдана Хмельницького.

Після 1667-1669 рр. Україна зосталась на довго поділеною й доля кожної частини її — завше доволі нещасна, стала інакша як інакші стали в кожній частині громадські порядки. На лівім боці Дніпра зоставалася козацька Гетьманщина. На схід од неї — Слобідські полки. На низу Дніпра — Запорізьке Товариство. Всі ці землі ще задержували, хоч і не однаково, козацькі порядки й народові було тут вільніше. В західній Україні, за Случчю, все більше вкорінялась неволя під польськими панами. Поділля й правобічне Дніпрове побережжя було спустошено турками (1672-1778). Турки вкріпились навіть у Камянці (1672-1699) а правобічна Наддніпрянщина, од річки Стучни до р. Тясмина, відступлена Польщею туркам в 1672 р., була засуджена умовами між Москвою, Туреччиною і Польщею (в Бахчисараї в 1681 р. і в Москві 1686 р.) зоставатися пустелею, диким полем. Правда, тут все таки продержалося козацтво, яке за приводом Палія, почало знову напирати на польську шляхту й державу та добиватись спілки з лівобічною Гетьманщиною і Запоріжжям. Та це правобічне корацтво мусіло видержувати не легку боротьбу з Польщею й татарами а нарешті і з самою Москвою, яка вимагала, щоб воно перестало воювати з Польщею. А далі йому прийшлося видержувати й напір і самого лівобічного гетьмана Мазепи, який боявся, щоб Палієва козаччина не знесла вкупі з запорожцями й лівобічною черню, напівпанських порядків, що вже вкорінялися на лівобічній Гетьманщині. В 1704 р. Мазепа за згодою московського царя, арештував Палія, якого відтак цар заслав у Сибір і з того часу на правому боці Дніпра забезпечена була перевага польського панства над українським народом.

Тимчасом ще за часів Б. Хмельницького почало складатися і на Гетьманщині нове панство з останків старої шляхти (православної) та з козацької старшини. Воно всилилось, захопивши від смерти Б. Хмельницького (1657) до 1663 р., коли піднялася на нього чернь і запорожці. Це нове панство спершу думало боронити козацькі вольности од московських царів та їх урядовців, а нарешті, коли його придавили, за поміччю черні й запорожців, то воно само стало піддаватися Москві, забезпечуючи собі тільки силу над черню й перевагу над запорожцями.

Серед таких лихих обставин та незгоди між українцями складались новіші пісні. Вони стали ще менш поширені, ніж пісні за часів Б. Хмельницького. Не дивлячись на те, що й тепер українці стали воювати з татарами й турками, нових пісень про те зложено дуже мало й вони не дуже поширені. З пісень із часів Гетьманщини, після Б. Хмельницького, найбільш поширена на обидва боки Дніпра пісня про те, як голота побила дуку, який з неї насміхався. До цього ж побивання голотою дуків належить і дума про запорожського гетьмана Ганджу Андибера — імя невідоме ні з яких записів — який з товаришами побиває „дуків-серебляників" в шинку, приговорюючи:

Ей, дуки ви, — дуки,
За вами луги й луки
Ніде нашому брату, козаку
нетязі
Й коня попасти.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДО ПИТАННЯ ОПІКИ НАД СКИТАЛЬНИКАМИ-ІМІГРАНТАМИ.

Жива дискусія над питанням опіки над свіжо прибуваючими до Америки скитальниками підчас зїзду Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Ню Йорку 22-23 лютого переходила подекуди в пристрасні рекримінації. Це лише вказує, як наболіло це питання. Жалі, які учасники нарад почули зприводу моїх заміток, вказують на непорозуміння в поглядах на скитальщину і на скитальників. З одного боку маємо старе українсько-американське громадянство, яке має свої категорії думання; з другого боку є скитальники в Европі, що болують по втраті рідного краю і самі опинилися без засобів до життя.

Одначе, не зважаючи на тон дискусії, вона витягнула на денне світло оці непорозуміння і це є загалом додатній бік цієї дискусії. Інакше справа не була б вийшла на верх і тому не можна б було над нею прилюдно забирати голосу.

Наперед щодо формальної справи: Не зважаючи на заздалегідь проголошену у програмі точку: „Опіка над новими імігрантами" не було назначеного референта для неї. Не було теж референтів і для інших точок. В переконанні, що меншим лихом буде зголоситися до реферату без підготови, ніж допустити до того, щоб не було референта взагалі, я зголосився добровільно до слова. Отже це не був реферат, а імпровізована промова.

Коли б реферат був наперед передуманий і написаний, тоді можна було б його вигладити і оминути деяких висловів. Можливе, що й дискусія була б пішла іншим шляхом. А так дехто вражений деякими висловами, що їх свіжо прибуваючі імігранти без знання відносин не могли розуміти, звів дискусію на інцидентальні справи.

Тому треба завернути справу на властивий шлях. Йде про опіку над новими імігрантами. Через звязок з Жіночою Секцією З. У. А. Допомогового Комітету, яка діє в Ню Йорку, маю хоч поверховний досвід з новими імігрантами. З обсервації й оповідання я міг скласти собі певну картину нової проблеми.

Нема потреби закривати факту, що перші повоєнні імігранти, які попали в Америку, виказали перебільшені надії на опіку над ними, хоч багато в газетах писалося, що Допомоговий Комітет не створений для допомоги імігрантам в Америці, а европейським емігрантам з України. Заведені надії нових імігратів виявилися в жалях до американсько - українського громадянства про їхнє самолюбство у відношенні до нових імігрантів, або в інших подібних завагах. Отже вже при першім вступі на вільну землю стерлися два протилежні погляди на завдання допомогової акції. Дехто з нових імігрантів вважає наш Допомоговий Комітет за установу з невичерпними фондами, а людей, які добровільно і безплатно беруть участь у цій акції, вважає за платних прилюдних службовиків, які призначені виключно для обслути імігрантів. Треба було довшого часу, щоб спростувати оце помилкове поняття, одначе це справи не поліпшило. Та реальна дійсність мусіла заставновити тутешніх старших громадян, що новими імігрантами треба заопікуватися, хоч Допомоговий Комітет не був на це заложений.

Деякі наші нюйорські жінки пробували робити збірки між собою і так прийти в поміч свіжо прибувшим. Зогляду що ці жінки це виключно жінки пересічних робітників і тому самі не живуть у достатках - доказом на те є факт, що мабуть з них ніхто не має кімнати для гостей — така доривочна поміч показалася невистарчальною. Люди, які живуть виключно із щоденної праці, швидко зрозуміли, що новим імігрантам треба найти працю, бо лише постійна платна праця може дати їм відповідне утримання.

Післявоєнні відносини в Америці багато відмінні від тих, які панували ще перед війною. Тепер майже кожний рід праці вимагає досвіду, а знання англійської мови вважається за природну вимогу. Коли прийшлося думати про зайняття для освічених людей, тобто для тих, що їх у краю називають „інтелігенцією", показалося, що це важча справа, ніж шукання праці для фізичних робітників, або для колишніх краєвих хліборобів. Америка це суто робітнича країна і для чужого інтелектуала тут відповідної для нього праці так обмаль, що лише дехто може її дістати.

З цього треба було прийти до висновку, що над долею українських европейських інтелігентів треба окремо призадуматися. Треба було розглянутися над кваліфікацією згаданих інтелігентів до фізичної праці в робітничо-промисловій країні, якою є тепер наша Америка. Я знав недостачі давніх інтелігентів серед нових відносин і тому я про них заговорив отверто в переконанні, що це поможе до орієнтації.

Я мав роками набутий досвід у шуканні якоїнебудь праці для втримання життя, отже знаючи психічний настрій людини, що має аспірації до інтелектуального життя, я почувався до обовязку переповісти цей досвід для осторогі новим імігрантам. У минувшому я був свідком заломлювання характеру неодного інтелігента, коли його завели надмірні надії після прибуття до Америки. Яка шкода з цього вийшла для громадського життя, не треба багато пояснювати. Я називаю такі прояви „деморалізацією", хоч можна на це підібрати інше слово. І от з такої осторогі вийшло замішання під час дискусії і вона велася через це над інцидентальними справами, а не над головною справою, яка була на деннім порядку.

Цю справу треба обговорити спокійно, розважно і отверто. На це є в нас органи прилюдної думки. При цьому треба памятати і до цього приноровитись, що Америка це країна свобідного слова.

Семен Демидчук.

БОГДАН ЛЕПКИЙ

І НАЧЕ СОН ЯВЛЯЮТЬСЯ МЕНІ

Ще й нині бачу церковцю стару
З дубових брусів, наче на картині.
Доріжка веться під гору,
Село лежить в долині.

І „Жучка" й „Зельмана" й „Воротаря",
І „Зайчика" й „Через попові лози",
Крізь прірву літ так чую я,
Неначе сміх крізь сльози.

І наче сон являються мені
Сільських дівчат веселі хороводи,
Лунають співи голосні
Немов весняні води.

Не знаю, чи ще церковця стара
Стоїть, чи гагілок там співають,
Та на Великдень буду я
З тобою, Рідний Краю.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда Тов. Негайної Помочі.

Річні збори Негайної Помочі відбулися 22. грудня 1946 під проводом предсідника С. Бучацького. Урядники здавали звіт з діяльности. Стверджено, що на допомогу скитальникам вислано до Зл. У. А. Д. Комітету в Филаделфії $200, на Червоний Хрест $25, на пакунки скитальникам оплачено в минулому році понад $200, а в цьому $340. Бувший предсідник, Д. Джус, вислав $100 до „Свободи" теж на скитальників. Уряд на 1947 рік є такий; С. Бучацький, голова, П. Березний, заступник, Д. Кульчицька, рек. секретарка, Т. Мелещук, заст. секретарки, А. Мілер, фін. секретарка, М. Осадчук, касієр, А. Ядловська, заст. Контрольна комісія: Д. Гаврилко, С. Муравський. Господині: М. Лехіцька, А. Самохвал, А. Ядловська.

Цього року зібрано на коляду $347. Колядували: Д. Кульчицька, А. Мілер, А. Ядловська, А. Самохвал, С. Муравський, П. Козанкевич.

Жертвували по $5: М. Ромко, П. Мотюк, А. Гелета, К. Поліщук, І. Драґан, І. Ґнесь, Н. Ковбаснюк, І. Ґелета, П. Беля, Д. Кульчицька, В. Любак, Ю. Яремова, Н. Кравчук, Д. Семенюк, Е. Гузар, С. Ковбаснюк, А. Ділений, Укр. Дем. Клюб, Ф. Козак, Н. Дорош, І. Лесук, О. Загоруйко, М. Березний; по $3: П. Козакевич, І. Люба, В. Ґретшин, Н. Корічук, Н. Гаврилко, М. Федорик, Н. Юшеловська, Т. Смар, М. Бечетілі, Н. Гай, Н. Зири; по $2: Т. Самохвал, А. Мілер, Н. Калинчук, П. Золанський, П. Андрісон, В. Семенишин, А. Левчук, Д. Городинський, Б. Вучак, Т. Мелещук, В. Тонаська, А. Піщак, М. Гарасимчук, С. Примак, В. Андрусів, Ю. Демчук, Т. Цісак, М. Федорик, С. Шорник, К. Пшик, В. Андреїв, М. Попіль, С. Гурин, М. Пастух, П. Ясько, М. Павлик, В. Вродин, М. Лехіцька, С. Сачевіч, С. Бучацький, С. Дзюс, Н. Залиська, Т. Скоцко, П. Римар, А. Михальчук, Т. Одинський, Т. Шовбинюк, П. Гнатів, Н. Ґула, Н. Воби, Т. Нендеш, Т. Горишиню, А Савчук, С. Дзвоняк, Н. Сам, С. Гарфемій, А. Демчук, Ю. Сачевич, П. Віханський, П. Еловест, К. Краудус; по $1: І. Шарки, Р. Дудкевич, П. Маліцька, Н. Ґула, І. Дата, А. Майдан, І. Кіпніки, В. Балабан, В. Гурин, М. Пастух, А. Матусюк, С. Луців, Н. Бородович, Н. Рабащук, А. Балюк, М. Тибор, Н. Вазуля, Н. Явіль, І. Каштанюк, І. Ґафулюк, Н. Яновський, А Генська, М. Садлер, С. Звонецький, С. Стефанів, А. Севюк, Д. Скоцко, С. Літвора, М. Задор, Д. Кольба, О. Гавушенко, В. Монацький, М. Полюшинська, І. Шапка, Р. Дудкевич, Р. Маліцька, Ф. Кондратюк, Н. Дата, Н. Ґулай, А. Майдан, І. Кіпнки, В. Балабан, К. Боднар, В. Гурин, М. Пастух, А. М[illegible]гущак, І. Колтон, С. Луців, Н. Фидина, Н. Миськів, Н. Кінаш, Н. Душля, В. Сенастат, А. Дудок, М. Міхалюк, Д. Кульчицька. Решта дрібними.

КАМПАНІЯ ЗА ЗБІРКУ $5,000,000 НА НЮ ЙОРК ІНФІРМЕРІ.

Шпиталь під назвою Ню Йорк Інфірмері, приміщений під ч. 321 Іст 15-та вулиця в Ню Йорку починає кампанію за збірку $5,000,000 на побудову нового шпитального будинку, високого на 12 поверхів. Ця установа існує 93 роки і заопікувалася впродовж того часу понад мільйоном мужчин, жінок і дітей з 57 різнородних національностей і 17 віроісповідань. З них 60% платили дуже мало, або й нічого за медичну та операційну обслугу. Інфірмері була заснована першою американською лікаркою д-р Елизабетою Блеквел. Тепер ця установа приготовляється приймати людей зо скитальщини, якщо вони приїдуть до Америки.

РОСІЙСЬКІ ЗІРКИ ВИСТУПЛЯТЬ У ФІЛЬМІ „КАРНЕҐІ ГОЛЛ".

Алфонсо Д'Артеґа буде зображати Чайковського; Григорій Пятіґорскій, Артур Рубінстейн, Яша Гайфец і Надія Рейсенбертг виступлять разом з Ню Йорк Филгармоник Орхестрою в цій фільмі. Фільму Карнеґі Гол випродукував звісний російський імпресаріо Борис Морос. Світова премієра відбудеться дня 2. травня у Театрі Вінтерґарден, при Бродвею й 52 вул., Ню Йорк.

З ПАЛЕСТИНИ. — Жидівські терористи висадили в повітря цілий нафтовий поїзд, що виїхав з порту Гайфи. Бачимо арабів, як бродять у нафті, яку набирають у всяку посудину, яку тільки можуть де дістати,

ЩО ПИШУТЬ?

З ПОВІТУ ЛІСЬКО, ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

(З двох листів, писаних тою самою рукою, до родини в стейті Ню Йорк. Перший лист не має дати, але дата є в тексті; другий лист з 12 лютоо 1947.)

Вибори в новій Польщі.

Тут подаю вам, яка система голосування була в Польщі 19. І. 1947. Перекажіть про це декому в Америці. Подаю точно, як було в окрузі Ропенка, куди належало 9 сіл.

19 січня почали люди сходитися до Ропенки. Виборчий локал складався з двох кімнат. У першій кімнаті давали голосуючому карточку з нумером 3. Трійка це „Бльок Демократични". Було більше нумерів: 1-2-3-4, але голосуючому давали тільки 3-ку. Там, де давали нумер, стояли два військові, котрі приглядалися, чи хто не скреслює чого в карточці. Потім входилося до другої кімнати. При дверях стояв один чоловік, який давав голосуючому конверту, готову, отворену. Голосуючий мусів сховати нумер до конверти, бо на нього дивилися пять осіб з комісії голосуючої і 2 військові. Підходилося до стола, при котрім голосуючого викреслювали з лісти на знак, що віддав голос. Коверту з нумером забирав один військовий і кидав до „урни". Така то була тайна при голосуванні.

Взяти округу Тирява Волоська, як от село Ракова, то там було голосуючих 532, а переголосувало шість! Так само було в Голучкові, Семушові і т. д. Одначе собі порадили, бо опісля виказали, що з Ракови голосували всі на 100%. Дня 21. І. було оголошено, що вибори перейшли в цілковитій тайні.

Так мусіли голосувати та „Бльок Демократични" ті, що їх родини були повикидані з рідної землі. Отой позісталий 80-літній селянин мусів скостенілими пальцями розгребувати чужі смітники, шукаючи кусник хліба і віддавати його на тих, що вбивали дітей, жінок, старців і грабили та палили українські села. Та прийде ще час відплати для тих розбійників і злодіїв.

Перед виборами оголошували, що дуже добре буде тим, що будуть голосувати на „Бльок", що покінчаться вбивства, грабунки і т. п. Ще не покінчилися вибори, а вже зграя большевицьких розбишак кинулася наново на українські села і наново почали розбивати, мордувати, грабити. У Раковій курки навіть на лікарство не найдеш. Коли читати большевицьку пресу, призначену закордон, то виходить, що в нас добробут, рай. А хто приїде до цього раю, той швидко опиниться за гратами.

До Пашови прибув один з Франції. Він дався зловити на комуністичну вудку і виїхав з Франції „до раю". Коли він за якийсь час власними очима побачив той „рай", пішов до Сянока до „Урженду Безпеченства Публічнего" і запитався, де є те, що йому у Франції обіцювали? Тоді начальник сказав йому отверто: „Стуль морден, бо зараз опішеш сен в криміняле".

У кожнім вищім уряді сидить контрольор чужого роду. Через них попадає нам газета „Українське Життя" з Канади. У ній страшна брехня. Зверніть їм увагу, щоб наперед самі поїхали до „раю" переконатися, що тут є.

Бої з повстанцями.

ІІ. Дорогі: Як прийшов ваш лист, то мене не було дома. Як його читала М., то сироти розплакалися з радості, що аж з Америки щось дістануть. Поляки казали, що заопікуються ними, дадуть убрання, взуття й т. д., але хай перенесуть метрики до лат. костелів. Та це для мене сором. Хай на печі сидять голі, а своєї віри змінити не позволю. Пачки від вас ще нема, але як добре зашита, то на пошті її не отворять і вона прийде.

Ще дещо про вибори. Очевидно, що верх у виборах узяв „Демократични Бльок". У день виборів були бої в горах, коло Волкови, упало 47 убитих, 13 в полон, а 93 ранених. Наші втрати були: 3 вбитих, 2 ранених. Сильні рухи були коло Кракова й Тарнова. Оперували Польські П. Зате, що „демократія" горою, має прийти амнестія. Всі до 10 років, мають бути звільнені.

Там у Канаді є Д. Він вислав своєму синові большевицьку газету, а син узяв і батькові відослав газету, що й „поблагословив" належно тата за службу катам. Потім батько прислав вирізки з большевицького „У. Життя" з описом, як то коло Тернополя бандерівці польським дітям пальці втинали, язики вирізували і т. д. Це діється на відворот. Власне большевики з українців паси деруть й сіллю засипають. Отже ту правду комуністи перекручують на виворіть. Така то большевицька „правда". Спитайте їх, тих крутіїв, звідки вони такі вісті беруть, чи може самі вигадують?

Емігранти в Канаді за водою, а вони нас тут хочуть переконувати, що на своїй шкірі 22 місяці переносили нечуване горе. Скажіть, як таких людей назвати? Може їм дехто повірить, але нам, що тут самі пережили, то „дело не пайдьот". Хай лише ті емігранти прийдуть до цього „раю", то переконаються. Деякі канадійські лідери, що то в 1932 р. з Гамилтону приїхали до „краю", втікли назад у Канаду. Так і другі прозрять, одначе щоб не було запізно. У нас почали закладати колгоспи не примусово, але обовязково. Життя в колгоспі було таке, що вже бракувало лободи й гірчиці. Пізніше все вам опишу докладніше.

Як палили хати.

Ще вам напишу, як поляки спалили 19 хат в Пашовій, пов. Ліско. Дня 16 лютого 1945 в год. 7 ранку обскочили розбійники з Ропенки, Войткови, Вільшаниці і Ліська доліший кінець села. Вони пошукували „бандеронвцуф", а грабили, що попало: убрання, обув, посуду і т. п. В одній хаті був наш підпільник і вбив польського розбійника, з Ліська, то решта „героїв" почала тікати з хати, а потім з пімсти спалили 19 хат. Як хто хотів щось виратувати з хати, то того стріляли на місці. Д. гасив свою хату і зате його вбили. А. хотіла випустили ялівку зо стайні, то її замкнули разом з ялівкою і вона згоріла живцем. Її син вирвав троха лахміття з хати, то за те його вбили. Заарештували тоді 8 осіб і збили їх немилосердно. Як уже відходили з села, то ще для приємности собі, спалили хату Г. і другого Г. Коло сусідської хати вбили перед дверима Петрика. Г-а положили на сніг і пустили серію стрілів з автомата в лице й руки. Страшно били жінок і дітей. У паленні відзначилися К. І. з Пашови і К. з Завадки, дальше Ш. Й. з Станькови, П. Ю. з Вільшаниці. Як А. здезертирував з Красної Армії, то його поляки зловили, стягнули чоботи і босого гнали по снігу, а було 15 ступнів Цельзія морозу. Так його збили, що три місяці кровю плював. Здоровля й досі не відзискав. Забрали йому всей одяг і лишили босого й голого. Дайте про це знати до американських загет, може колись воно придасться.

ДВА СЛАВНІ СКАНДИНАВЦІ, ЩО СТАЛИ АМЕРИКАНЦЯМИ. — Зправа це Інгрид Берман, з роду шведка, найпопулярніша артистка у фільмах, а зліва Лориц Мелхіор, данець, славний оперовий співак, що від десяток літ співає в Метрополітен Опері в Ню Йорку в операх Ріхарда Вагнера. Як Мелхіор, так і Берґман горді з свого національного походження, про що вже не раз згадували.

ДАЖБОЖІ ВНУКИ

Продовження зо ст. 2-гої)

нею сталося щось таке, що йому нема ніякої ради, ніякого ліку. Наче б з довго сну прокинулася, живіше забилося серце, забаглося вдіяти щось таке, йому надто приємне, звернути на себе його увагу, подобатися йому... До того, вона хлопців терпіти не могла, гидувала ними. Чому? Чи вона знає чому? Вони такі нездарі, легейди, крикливі, вічно замурані... Тому, що між ними не було його, її княжича, судженого долею їй до пари... Але він ласкаво-уважно перепросив її, сумно пішов за своєю мамою, такою ж сумною, пригнобленою ніби... Їй разом забаглося заплакати. Стрималася, в голові промайнуло підсвідомо: — Це він... Коли він оглянеться на тебе — станеш його жінкою... В дверях вагону він оглянувся, здавалося очима звав її за собою. Плакати відхотілося, нею опанувала незрозуміла, безпричинна втіха... Сварила себе в думках, обзивала дурненькою козою. Це так батьки козеням її призвали. Мало чого оглянувся! Прохід вузький, повертався в дверях боком з валізками, може дивився, чи не забули чого. Нема причини тішитися!... Закривала очи, він живий стояв перед нею, топився в її очах, її топив у своїх...

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CHICAGO, ILL. — Meeting of The Birth of the Holy Virgin Society, Br. 259, will be held Sunday, April 20th, 1947, at 1901 W. 51st St., 3:00 P. M. — J. R. Pelech, Fin. Sec.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. квітня, в годині 1. пополудні, в салі У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. Просимо членів прийти на час. Обовязком нас всіх є приєднувати нових членів; вписуйте свої діти і внуки та знайомих до Союзу. — В. Братусь, предс.; В. Біліньский, кас.; В. Бартош, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Василія, від. 87, повідомляєш що збори відбудуться в неділю, 20. квітня, в галі парохіяльній св. Василія при Елікот Ровд. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — За уряд: К. Кувер, предс.; І. Окаль, кас.; Н. Троянцовський, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 20. квітня, в домі Лісного точно в 2 годині пополудні. На зборах урядники дадуть звіт за 3 місяці. Всі члени мають прийти на збори. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляє всіх членів, що збори відбудуться в суботу, 19. квітня, в церковній галі, 28 Іст 7. вул. Кожний член повинен явитись на ці збори, бо є важні справи до полагодження і буде звіт контролі книжок за три місяці. — За уряд: Г. Стефанишин, предс.

ТОЛІДО, О. — Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. квітня, в галі й в місці де звичайно. Просимо всіх членів конечно прийти на збори. — Уряд.

ГВАЙТСТОВН, Н. Й. — Тов Просвіта, від. 129, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 19. квітня, в 8. год. ввечір, під ч. 149-20 — 9 Еве. Обовязком всіх членів є прийти на ці збори, бо є важні справи до олагодження. Неявившийся член заплатить кару згідно зо статутом. — М. Баран, редс.; Й. Драган, кас.; М. Дзярський, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 20. квітня, в годині 12:30 пополудні, в Домі Від. У. Н. С., 845 Н. Вестерн Еве. Просимо членів прийти на час. — За уряд: Г. Бобик, предс., М. Фединський, кас.; В. Пиляпів, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Бр. св. Вас. Великого, від. 364, овідомляє всіх своїх членів, що збори, які мали відбутись 13. квітня, відбудуться в неділю, 20. квітня, в годині 2:30 пополудні, в Українськім Домі, 3161 Іст 93. вул. Кожний член повинен прийти на час, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг і за діти. — Уряд.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 19. квітня, в галі У. Д. Г. Клюбу, 31-14 — 30 Еви., в год. 7:30 ввечір. Просимо всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членкинь прийти на згадані збори, бо є дуже важні справи до рішення. Просимо всіх членів, хто має знайомих що ще не є членами У. Н. Союзу, або дітей, дати знати урядникам. Довгуючих членів просимо прийти і вирівнати свої залеглі вкладки. — За уряд: М. Ґалан, предс.; Г. Васи?лик, кас.; П. Барнич, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Дарахівщина, від. 275, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 19. квітня в галі церковній, при вул. Сусекс і Ґрін. — М. Курило, рек. секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 304, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. квітня, в год. 2. попол. Буде справоздання з 3-ох місяців як також і з забави. Неприявний член і урядник підлягає карі після статута. Просимо членів старатись приєднувати нових кандидатів до Союзу і до Товариства. — За уряд: Т. Завійський, предс.; І. Швець, кас.; С. Ваврів, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. квітня, зараз по Службі Божій, при 180 Вілзом вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори і заплатити свої вкладки. Також напоминаємо довгуючих, щоби вирівнали свої залеглости, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — За уряд: С. Хринівський, предс.; Н. Лащевський, кас.; В. Салабун, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл від. 336, відбудуться в неділю, 20. квітня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і заплатити свої вкладки. Маємо важні справи до полагодження. Збори відло ено на тиждень пізніше. — Г. Степанек, пр.; Г. Кісіль, фін. секр.; Т. Кальмук.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 14. березня, 1947 р., помер у 62. році життя

ЮРКО СТАСЮК,

член Бр. св. Григорія, від. 24., У. Н. Союзу в Rankin, Pa.

Покійний походив з села Бурштин, повіт Рогатин, Галичина. Полишив у смутку сина Михайла і дочку Юлію. В. Й. П.

Никола Щур, секр.

ПОШУКУЮТЬ

ПОШУКУЮ

СТЕФАНА ЛЕВКУТ І ЮРІЯ КОКОТ

з села Якеманичі, коло Перемишля. Адреса пошукуючого: 81,-

WASSYL PUSCHAK

Philip St., Coaldale, Pa.

Ірена БОВАНКО з дому Шпайло з Коломиї (Зах. Україна, Галичина) пошукує о. БОЙЧУКА, перебуваючого в Америці. Адрес: **Irena Bowanko, Stetthaimerstr. 59, Ukr. Lager, Landshut (Bay), Germany, A. Z.**

Пошукує стрийка

ПЕТРА КІЛИСТИН І СОФІЇ КІЛИСТИН,

Пошукує їх Кривен з Рогатинського повіту. Вони є на скитальщині в Німеччині. Прошу зголоситись за листом до:

HELEN HARYKANYCZ,

794 Valley Rd., Ambridge, Pa.

Пошукують

ВАСИЛЯ САБАТЮК

зі села Семиківці, повіту Підгаецького.

Пошукують

ІВАНА, МИХАЙЛА І ОЛЕКСУ КУЧМА

котрі походять зі Старого Міста повіту Підгаецького.

Пошукують

ДМИТРА МИКИТИН

з Ляховець, повіт Богородчани, або

ДМИТРА ПИШ

з тої самої місцевости.

Дальше пошукують ДОБОШ ІВАНА зі села Костарівці, пов. Санок. Маю для них листи від їх рідних і прошу інтересованих зголоситися по них до:

MICHAEL LULKA,

25 Sykes St., Sykesville, Pa.

Д-р ОСИП ОРИШКЕВИХ

родом з Олеська, Галичина, пошукує своїх кревняків

БРОНІСЛАВА і ФРАНЦА ДЕНЕШКІВ,

родом з Олеська. В році 1914 мешкали в Нюарк, Н. Дж. Писати:

JOSEPH PRYMAK,

2944 Hudson Street,

Baltimore 24, Md.

БЕРЕЗІЙ ЛАДИМИР

пошукує своєї тітки

КЛІМКИ БЕРЕЗІЙ,

по мужу

ПЕРЕЙМИБІДА,

з села Манаїв, повіт Зборів. Прошу писати на адресу:

SOPHIE GROGOZA

283 Prospect St.

East Hartford 8, Conn.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру $1\frac{1}{2}$ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ЖАРТИ

Отворили очі.

— Чому ви женитесь?

— Щоби було кому на старі літа замкнути мені очі.

— Я мав дві жінки, але вони отворили мені на старі літа очі...

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ПОВІДОМЛЕННЯ

На питання, чи вільно посилати листи або **ПАКУНКИ** на мою урядову адресу до передання їх знакомим чи рідним в Німеччині, повідомляю, що це є заборонено. Ніякої відповідальности за них брати не можу.

Василь Кузів.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО негайно СТЕНОГРАФІСТКИ та КНИГОВОДА, котрі знають англійську та українську мову. Голоситись до: 85,7

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.,
P. O. BOX 1661,
PHILADELPHIA 5, PA.

ТАРЗАН, ч. 1578. Аж тепер Стренг знає.

„Хай він біжить!" заверещав батько серед болю.

Коли вони оба борикалися, з плаща Бравна з його кишені випала газета.

Миттю Стренг почав глядіти на картину „Лефті Луїя".

„Оспавлений Розбишака випущений на волю по двох роках" — був напис на газеті.

Коли значення напису в газеті почало бути зрозумілим для Стренга, він попав у лють.